

Juryrapport Canonprijs 2008

De fotojournalistiek kent zijn modes, trends, voorkeuren en humeuren, zo ook de beoordeling van het werk van fotografen door fotoredacteurs, hoofdredacties en jury's van prijzen. Het is goed je dat geregeld te realiseren.

Vele jaren hebben we in onze rapporten verzucht dat we nu wel genoeg aids-ellende, vluchtelingenkampen en oorlogsslachtoffers in verre landen gezien hadden. Altijd vergezeld van de oproep om in eigen land rond te kijken en te fotograferen.

Eindelijk is onze wens verhoord. De jury van de Canon prijs, al een aantal jaren bestaande uit ongeveer dezelfde personen, dus zoals u begrijpt continue en consistent in haar oordeel, was dit jaar (2008) verheugd een aanstormend regionaal talent te kunnen bekronen. Zijn zuidelijke fotogrens ligt in Drenthe, zijn foto's zijn gemaakt op intuïtie, in vriendelijke kleuren en onaangetast door de software van de computer. Werk van overtuigende kwaliteit.

Kees van de Veen, 28 jaar, fotografeert voor zijn krant in het noorden, met liefde en mededogen voor zijn onderwerp. Het is alweer tien jaar geleden dat de provinciale journalistiek gelauwerde fotografen opleverde.

Van de Veen fotografeerde sober het eenvoudige dagelijkse leven van een Groningse boer, maar hij weet ons te laten delen in de liefde van de boer voor zijn arbeid en voor mens en dier. De reportage begint met het intense genoegen waarmee de boer zich scheert als weldadig begin van zijn werkdag. Aan het einde van de werkdag eet hij alleen. Schoenen uit, tafelkleed half teruggeslagen, plastic onderzeil met geblokte patronen zichtbaar, campingpannen zo van het vuur op tafel, ingelijste foto's aan de muur. We zien de boer van zijn maal genieten en we genieten mee.

Het geheim van deze jonge fotograaf schuilt in zijn vermogen de hoofdzaak te laten zien te midden van een weldaad aan details. Bekijk de foto van een man met pony. Geleund tegen een bemoste boom krijgt hij alle aandacht dankzij de lichtval als in Oudhollandse schilderijen, vervolgens gaan onze ogen naar de pony die eveneens aangeraakt wordt door het avondlicht en dan naar de suikerspinkar.

Een stilleven bij de kerk. Onder een ouderwetse lantarenpaal. Een kwestie van kijken en wachten tot rust en licht perfect samenvallen.

Als Beatrix op bezoek komt staat ze te lachen met de inmiddels overleden Relus ter Beek, samen vullen ze al een foto, maar Van de Veen zet ook alle hoogwaardigheidsbekleders op de plaat en wacht tot een meisje uit het beeld wegholt. Oog voor kleine maar sfeerbepalende details.

Het gaat bij deze fotograaf niet alleen om thema's uit Dorp aan de rivier. We hebben geen inzending gezien, ook niet bij de fotografen die hebben meegedongen voor de prijs Fotojournalist van het jaar, die minister Vogelaar treffender heeft neergezet dan die van Kees van de Veen. Oké, de anderen brachten het nieuws van het ontslag en Van de Veen liet ons de minister zien in de achteruitstand van het platteland. Een luxe positie. Maar in deze fotoserie valt mogelijk de reden van haar ontslag te achterhalen, de lens laat constant een uitermate verlegen, bijna schuchter en kwetsbaar mens zien.

Eén foto van Kees van de Veen toonde ons ontroerender en innemender de tragiek van het ouder worden dan de honderden foto's die we in de loop der jaren gezien hebben, van oudjes met rollators, oudjes die gevoerd worden, in het zwembad of omgeven door cliniclowns. In het centrum van de foto op een lederen canapé zit een oude dame wier lippen gestift worden door een andere dame, knalrood, te midden van potjes, schilderijtjes en een oergezellige Oostenrijkse hanglamp. Het is een schilderij dat tot in alle details gaat over oud worden.

In deze detaillistische stijl ook een foto van een massage van een vermoeide dameskuit. Wat is er allemaal wel niet te zien? Op de voorgrond een behaarde herenkuit, de dameskuit, de masseuse, in de hoek een tv-tijdschrift met aanbevelingen voor massage, tientallen fotootjes in het midden van ditzelfde tijdschrift, op de achtergrond een man die zijn eigen nek staat te masseren. Toch blijft het beeld geconcentreerd op essentie: de vermoeide dameskuit.

Behalve de rampen in verre werelddelen bestaat er ook nog de wereld van de 17de eeuwse Hollandse schilderschool, het stilleven, het verstilte land, de rust van de minister, de brand die de kalmte verstoort, Balkenende zonder stress, de vrolijke meiden, de pret met de burens. In de fotografie van Kees van de Veen treffend neergezet en een genoeg om naar te kijken.

Peter van Dijk

Voorzitter van de jury